

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧНУ імені Петра Могили

Л.П. КЛИМЕНКО

шотого 2020 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для вступу на 3 курс навчання зі спеціальності
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»

Миколаїв - 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» за освітньою програмою 291 «Міжнародні відносини».

Майбутні здобувачі освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем (ОКР) «бакалавр» повинні мати систему базових знань щодо засад дисципліни «Всесвітня історія» з урахуванням історичного досвіду і сучасних реалій вітчизняної науки, засвоєння закономірностей історичного розвитку; вихованню громадянської свідомості, гідності, честі в гармонійному поєднанні національних і загальнолюдських цінностей, утвердженню ідеалів гуманізму, демократії, добра і справедливості.

Мета фахового випробування полягає у перевірці наявних знань і навичок, отриманих вступниками протягом здобуття освіти за ОКР «молодший спеціаліст».

Головні завдання фахового вступного випробування полягають у тому, щоб:

1. Перевірити відповідність знань і умінь вступників програмовим вимогам, отриманих ними в процесі навчання за ОКР «молодший спеціаліст».
2. Оцінити ступінь підготовленості вступників до подальшого навчання у вищому навчальному закладі за ОКР «бакалавр».

Згідно з вимогами програми фахового випробування вступники повинні:

знати:

- принципи функціонування, головні тенденції і закономірності розвитку міжнародних відносин;
- особливості формування системи міжнародних відносин від стародавніх часів до сьогодення;

вміти:

- орієнтуватися в теоретично-практичних засадах історії міжнародних відносин;
- аналізувати та застосовувати на практиці, в майбутній професійній діяльності набуті знання та навички.

Фахове вступне випробування включає такі модулі дисциплін:

1. Модуль 1. «Історія міжнародних відносин (до 1789 р.)»
2. Модуль 2. «Історія міжнародних відносин (1789-1945 рр.)»
3. Модуль 3. «Міжнародні відносини та світова політика»

Модулі характеризують загальнотеоретичні знання зі спеціальності, а також дозволяють оцінити аналітичні навички майбутніх здобувачів освіти за ОКР «бакалавр» та їх розуміння історичних процесів, що вплинули на становлення системи міжнародних відносин.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

1.1. Модуль 1. «Історія міжнародних відносин (до 1789 р.)»

- Тема 1.** Міждержавні відносини та дипломатія Давнього Сходу.
- Тема 2.** Міждержавні відносини та дипломатія Стародавньої Греції.
- Тема 3.** Міждержавні відносини та дипломатія Стародавнього Риму.
- Тема 4.** Зовнішня політика та дипломатія Візантії (V-X ст.).
- Тема 5.** Міждержавні відносини періоду Раннього Середньовіччя та Феодалної роздробленості (кінець IV – XI ст.).
- Тема 6.** Держави Європи та Світ варварів.
- Тема 7.** Міжнародні відносини західноєвропейських держав доби класичного середньовіччя XI–XIII ст.
- Тема 8.** Дипломатія Київської Русі та Галицько-Волинської держави.
- Тема 9.** Церква у міжнародних відносинах доби Середньовіччя.
- Тема 10.** Міжнародні відносини Європи періоду Столітньої війни (1337-1453 рр.).
- Тема 11.** Європейські міжнародні відносини доби пізнього Середньовіччя (XIV-XV ст.).
- Тема 12.** Середньовічна зовнішня політика та дипломатія держав Сходу: зміст, характер, особливості.
- Тема 13.** Загальна характеристика міжнародних відносин Нового часу (XVI-XVIII ст.).
- Тема 14.** Європейські міжнародні відносини у XVI-XVII ст.
- Тема 15.** Європа – Османська імперія: війна і дипломатія.
- Тема 16.** Міжнародні відносини Європи у XVI ст.
- Тема 17.** Тридцятирічна війна. Вестфальський мир 1648 р.
- Тема 18.** Міжнародні відносини європейських країн другої половини XVII ст.
- Тема 19.** Зовнішня політика держав Східної Європи у XVI – першій половині XVII ст.
- Тема 20.** Україна у міжнародних відносинах другої половини XVII – початку XVIII століть.
- Тема 21.** Західноєвропейська зовнішня політика у XVIII ст.
- Тема 22.** Боротьба за іспанську спадщину 1701-1714 рр.
- Тема 23.** Боротьба за Балтику: Північна війна 1700-1721 рр.
- Тема 24.** Міжнародні відносини країн Європи у першій половині XVIII ст.
- Тема 25.** Семирічна війна (1756-1763 рр.).
- Тема 26.** Зовнішня політика Російської імперії у другій половині XVIII ст.
- Тема 27.** Зовнішня політика західноєвропейських країн другої половині XVIII ст.
- Тема 28.** Держави Сходу у системі міжнародних відносин і дипломатії (Пізнє середньовіччя – Новий час).
- Тема 29.** Міжнародні відносини країн Сходу (XVII-XVIII ст.).

Питання для підготовки з модулю 1

1. Місце та роль курсу «Історія міжнародних відносин» в системі фахових дисциплін. Поняття «Дипломатія».
2. Міжнародні відносини Єгипту у II – на початку I тисячоліття. Договір Рамзеса II та Хаттусиля III 1296 р. до н.е.: зміст та умови укладання.
3. Зовнішня політика та дипломатія Ассирії.
4. Міждержавні відносини Стародавньої Індії. Зовнішня політика Держави Маур'їв (317-180 рр. до н.е.).
5. Принципи індійської зовнішньої політики та дипломатії за «Артхашастрою».
6. Міждержавні відносини Стародавнього Китаю: внутрішньокитайська та зовнішня дипломатія. Особливості зовнішньої політики Китаю епохи імперії Цинь.
7. Принципи зовнішньої політики Китаю за відомим твором Сунь У (Сунь-цзи) «Мистецтво війни».

8. Міждержавні відносини гомерівського часу (XI-IX ст. до н.е.) та періоду архаїчної Греції (VIII-VI ст. до н.е.).
9. Загальна характеристика міжнародних відносин Стародавньої Греції класичного періоду (V-IV ст. до н.е.). Основні форми міжнародних зв'язків.
10. Виникнення та формування Перського царства. Зовнішня політика Перської держави Ахеменідів (VI-IV ст. до н.е.).
11. Міждержавні відносини та дипломатія Греції часів греко-перського протистояння (500-449 рр. до н.е.). Створення Делоського морського союзу.
12. Дипломатія Греції періоду спартано-афінського протистояння (457-404 рр. до н.е.).
13. Міждержавні відносини Елліністичного Світу. Виникнення, розквіт і розвал Македонської імперії (IV-III ст. до н.е.).
14. Становлення Римської держави (VIII-V ст. до н.е.). Основні форми дипломатії Стародавнього Риму.
15. Римсько-карфагенське протистояння (264-146 рр. до н.е.).
16. Загарбницька зовнішня політика Римської Республіки у III-I ст. до н.е. Дипломатія Юлія Цезаря.
17. Міждержавні відносини та дипломатія Риму часів розквіту імперії (I ст. до н.е. – II ст. н.е.).
18. Особливості дипломатії Риму з варварами (III-V ст.). Падіння Римської імперії.
19. Велике переселення народів у міжнародних відносинах Європи IV-VII ст. Створення перших варварських королівств (V-VI ст.).
20. Германські племена у міжнародних відносинах Північної Європи (англи, сакси, юти та фризи). Формування політичної карти Великобританського острову.
21. Візантія та слов'янський світ у VIII-IX ст.
22. Роль Церкви у міжнародних відносинах доби середньовіччя.
23. Ключіський рух та боротьба імператорів і пап за інвеституру.
24. Боротьба між імператорами та папами в XII-XIII ст.
25. Занепад папського універсалізму.
26. Дипломатична служба римської курії.
27. Хрестові походи у міжнародних відносинах XI-XIII ст.
28. Рим і Київська Русь (X-XIV ст.). Участь Риму у боротьбі із Золотою Ордою.
29. Міжнародні відносини на українських землях у докиївську добу (I тисячоліття н.е.).
30. Русько-візантійські відносини X-XII ст.
31. Розширення міжнародних зв'язків Русі наприкінці X ст. Прийняття Руссю християнства та його вплив на міжнародні відносини.
32. Міждержавні відносини Русі з європейськими країнами у XI ст. «Шлюбна дипломатія».
33. Русь у міжнародних відносинах XII – першої половини XIII ст. Боротьба з Тевтонським орденом.
34. Зовнішня політика та дипломатія Галицького князівства у XIII-XIV ст. Відносини із Золотою Ордою.
35. Політичне становище Франції на межі X-XI ст. Зовнішня політика Капетингів в XI-XII ст.
36. Нормандське завоювання Англії. Зовнішня політика Англії в Європі в XI-XII ст. Початок завоювання Ірландії.
37. Утворення імперії Плантагенетів і наростання англо-французьких суперечностей у XII-XIII ст.
38. Німеччина у міжнародних відносинах Європи XI-XIII ст. Німецька колонізація Східної Європи.
39. Іспанія та Португалія у міжнародних відносинах XI-XIII ст. Реконкіста.
40. Італійські землі в європейських міжнародних відносинах XI-XIII ст. Італійська колонізація та розширення міжнародної торгівлі Італії.
41. Скандинавські землі у міжнародних відносинах XI-XIII ст. Загарбницькі походи скандинавів.

42. Політична ситуація у Східній Європі в XI-XIII ст.
43. Політична ситуація в Європі напередодні Столітньої війни. Головні вогнища міжнародних протиріч.
44. Загальні риси міжнародних відносин періоду Столітньої війни 1338-1471 рр. Феномен Жанни д'Арк.
45. Створення Іспанського королівства та початок іспанської колонізації. Відкриття Х. Колумбом американського контенту.
46. Священна Римська імперія у XIV-XV ст.
47. Італійські республіки у міжнародних відносинах XIV-XV ст. Розширення італійської міжнародної торгівлі.
48. Дипломатія італійських держав XIV-XV ст. і формування їх дипломатичної служби.
49. Створення Швейцарського союзу та його роль у міжнародних відносинах Європи.
50. Міжнародні відносини Східної Європи у XIV-XV ст.
51. Церковні Собори XIV-XV ст.
52. Піратство та дипломатія у XV-XVI ст.
53. Дипломатична служба європейських держав у XIV-XV ст.: загальне та відмінне.
54. Загальна характеристика міжнародних відносин провідних держав Сходу у середині першого тисячоліття нашої ери (Китай, Японія, Індія).
55. Міжнародні відносини та дипломатія Китаю часів середньовіччя (VI-XVI ст.).
56. Утворення Монгольської імперії та основні напрямки її зовнішньополітичної експансії (XIII-XIV ст.).
57. Зовнішня політика Індії часів Делійського султанату та імперії Великих Моголів (IX-XVI ст.).
58. Становлення державності Японії та її зовнішньополітичні орієнтири часів середньовіччя.
59. Виникнення Османської держави. Наступ османів у XIV-XV ст. Ідеологія османських завоювань та дипломатична служба Османської імперії.
60. Антиосманські коаліції другої половини XV-XVI ст.
61. Відносини Османської імперії з Річчю Посполитою та Габсбургами на зламі XVI-XVII століть.
62. Османська імперія та європейські держави на початку Тридцятирічної війни.
63. Османська дипломатія у Східній Європі у 20-40-х роках XVII ст.
64. Турецько-татарська проблема в українській дипломатії другої половини XVII ст. «Козацька» дипломатія.
65. Великі географічні відкриття та розширення міжнародних зв'язків Європи (кінець XV – XVI ст.).
66. Італійські держави в європейських міжнародних відносинах XVI ст. Італійські війни. Дипломатія у творі Макіавеллі «Володар» («Державець»).
67. Реформація в Європі та її вплив на європейські міжнародні відносини. Аугсбурзький мир 1555 р.
68. Зовнішня політика Іспанії XVI ст. Іспано-англійське суперництво.
69. Зовнішня політика Англії часів Тюдорів. Початок колоніальних захоплень.
70. Французька монархія в європейських міжнародних відносинах XVI ст.
71. Польща у міжнародних відносинах Східної Європи XVI ст. Польсько-московське протистояння.
72. Зовнішня політика Московської держави XVI ст. Міжнародні ініціативи Івана IV Грозного.
73. Європейські міждержавні відносини напередодні Тридцятирічної війни. Основні вузли протистояння у роки Тридцятирічної війни.
74. Кардинал Ришельє як політик і дипломат.
75. Вестфальський конгрес: підготовка, проведення та результати. Вестфальський мир та Римська курія.
76. Вестфальська система міжнародних відносин: загальна характеристика та принципи взаємовідносин держав.

77. Зовнішня політика Англії. Англо-нідерландське суперництво.
78. Міжнародні відносини Франції часів Людовика XIV.
79. Священна Римська імперія та її зовнішня політика у другій половині XVII ст.
80. Активізація міжнародної політики Австрії у другій половині XVII ст. Приєднання Угорщини та Трансільванії.
81. Польща у міжнародних відносинах Східної Європи другої половини XVII ст. Польсько-російська боротьба за українські землі.
82. Зовнішньополітичні вектори Російської держави у другій половині XVII ст. Міжнародні ініціативи Петра I кінця XVII ст.
83. Османська імперія у міжнародних відносинах другої половини XVII ст.
84. Кримське ханство у міжнародних відносинах другої половини XVII ст.
85. Місце України у міждержавних відносинах Європи напередодні Визвольної війни 1648-1654 рр. Україно-кримські переговори.
86. Українська дипломатія періоду Визвольної війни. Зборівський та Білоцерківський договори з Польщею.
87. Зовнішньополітичні зносини Гетьманщини з Москвою. Переяславська угода: підготовка, підписання, зміст, різні точки зору на цю подію.
88. Організація дипломатичної служби Гетьманщини.
89. Дипломатія періоду Руїни. Обмеження зовнішньополітичної свободи Гетьманщини з боку Москви.
90. Дипломатична «гра» Івана Мазепи та її наслідки.
91. Війна за іспанську спадщину: причини, хід, результати. Зміст Утрехтського, Баденського, Раштадтського та «Бар'єрного» договорів 1713-1715 рр.
92. Міжнародна ситуація у Балтійському регіоні напередодні Північної війни. Антишведська коаліція 1699 р.
93. Північна війна: причини, хід, результати. Стокгольмські договори 1720 р. та Ніштадтський мирний договір 1721 р.
94. Європейські міжнародні відносини на межі XVII-XVIII ст.: загальна характеристика.
95. Зовнішня політика Англії у першій половині XVIII ст. Англо-французьке та англо-іспанське протистояння.
96. Австрійська зовнішня політика у першій половині XVIII ст. Війна за австрійську спадщину (1740-1748 рр.). Аахенський мир 1748 р.
97. Польща у міжнародних відносинах першої половини XVIII ст. Боротьба за польський престол (1733-1735 рр.).
98. Головні стратегічні напрямки зовнішньої політики Російської держави першої половини XVIII ст.
99. Посилення міжнародної ролі Росії в європейських справах у 1725-1750 рр. Белградський мир 1739 р.
100. Колоніальна боротьба першої половини XVIII ст. Просування Росії на Схід.
101. Семирічна війна: причини, хід, результати. Паризький договір і Хубертусбурзький мир 1763 р.: дипломатична підготовка та результати.
102. Головні напрямки зовнішньої політики Російської імперії за часів Катерини II. Катерина II як дипломат та методи її дипломатії.
103. «Чорноморське» питання у зовнішній політиці Росії другої половини XVIII ст.
104. Російсько-шведська війна (1788-1790 рр.): причини, хід, результати. Верельський мирний договір 1790 р.
105. «Польське» питання у зовнішній політиці та дипломатії Росії XVIII ст. Три поділи Польщі.
106. Розвиток дипломатичних установ Російської імперії (кінець XVII – XVIII ст.).
107. Зовнішня політика Англії другої половини XVIII ст. Дипломатія Уїльяма Пітта Молодшого.
108. Криза французької дипломатії напередодні 1789 р.

109. Посилення Пруссії та її зовнішня політика: Троїста ліга (1788 р.); Пруссько-австрійське суперництво та Тешенський конгрес (1779 р.); Союз північнонімецьких князів (1786 р.).
110. Колоніальні війни другої половини XVIII ст.
111. Війна Північноамериканських штатів за незалежність та Європа.
112. Міжнародна ситуація в Європі напередодні Великої Французької революції 1789 р.
113. Міжнародні відносини Китаю у XVII-XVIII ст.
114. Міжнародні відносини та зовнішня політика Японії у XVI-XVIII ст. Політика «сакоку».
115. Корея у міжнародних відносинах XVII-XVIII ст.
116. Зовнішня політика Ірану у XVIII ст. Завойовницькі походи Надір-шаха (1733-1742 рр.).
117. Падіння міжнародного авторитету Індії часів великих Моголів (XVII – XVIII ст.). Завоювання Індії європейцями.
118. Зовнішня політика Османської імперії у XVIII ст. Захоплення турками Кавказу.
119. Міждержавні відносини на Африканському континенті (XVII-XVIII ст.).
120. Вплив дипломатії від стародавнього світу до XVIII ст. на подальший розвиток дипломатії та піднесення її ролі в системі сучасних міжнародних відносин.

1.2. Модуль 2. «Історія міжнародних відносин (1789-1945 рр.)»

Тема 1. США та входження їх в систему міжнародних відносин.

Тема 2. Зовнішня політика європейських країн в період Великої Французької революції, Конвенту та Директорії.

Тема 3. Європейські міжнародні відносини у 1794-1815 рр. Віденський конгрес.

Тема 4. «Священний Союз». Ставлення європейських держав до революційного та національно-визвольного рухів у 30-40-х рр. XIX століття.

Тема 5. Східне питання у світовій політиці 20-50-х рр. XIX ст. Кримська війна і Паризький конгрес.

Тема 6. Зовнішня політика Франції при Наполеоні III. Громадянська війна у США і ставлення до неї європейських держав.

Тема 7. Об'єднання Німеччини: франко-пруська війна і Франкфуртський мир.

Тема 8. Країни Азії, Африки та Латинської Америки в системі міжнародних відносин (кінець XVIII ст. – 60-і рр. XIX ст.).

Тема 9. Європа після Франкфуртського миру. Франко-німецьке протистояння. Австро-німецько-російські відносини 70-х – початку 80-х рр. XIX ст. Троїста.

Тема 10. Східна криза середини 70-х рр. XIX ст. Російсько-турецька війна 1877-1878 рр. Берлінський конгрес.

Тема 11. Колоніальна експансія європейських держав у 70-80-х рр. XIX ст.

Тема 12. Європейська дипломатія другої половини 80-х рр. XIX ст. Укладення франко-російського союзу 1891-1893 рр.

Тема 13. Загострення далекосхідної проблеми в кінці XIX – на початку XX ст.

Тема 14. Завершення боротьби за розподіл світу та перші війни за його переділ.

Тема 15. Посилення англо-німецьких суперечностей. Утворення Антанти.

Тема 16. Боротьба Антанти і айстро-німецького блоку (1907-1911 рр.).

Тема 17. Балканські війни. Початок Першої світової війни.

Тема 18. Дипломатія в роки Першої світової війни.

Тема 19. Вихід Росії зі світової війни. Брестський мир.

Тема 20. Завершення Першої світової війни та її підсумки. Паризька мирна конференція і становлення Версальської системи міжнародних відносин.

Тема 21. Міжнародні відносини у 20-х рр. XX ст.

Тема 22. Міжнародні відносини у період світової економічної кризи 1929-1933 рр. Утворення вогнищ війни в Європі і на Далекому Сході.

Тема 23. Воєнна агресія Італії, Японії і Німеччини у 1935-1938 рр. Мюнхенська конференція.

Тема 24. Передвоєнна політична криза в Європі.

Тема 25. Зовнішньополітичні процеси на початку Другої світової війни (вересень 1939 – 21 червня 1941 р.).

Тема 26. Вступ у Другу світову війну СРСР і США. Створення антигітлерівської коаліції.

Тема 27. Міжнародні відносини та дії антигітлерівської коаліції під час корінного перелому в ході Другої світової війни.

Тема 28. Міжнародні відносини під час вирішальних перемог антигітлерівської коаліції (1944 р.).

Тема 29. Міжнародні відносини напередодні і в період розгрому Німеччини.

Тема 30. Завершення і основні підсумки Другої світової війни.

Питання для підготовки з модулю 2

1. Предмет «Історія міжнародних відносин».
2. Загальна характеристика міжнародних відносин та зовнішньої політики у нові часи (з кінця XVIII ст. до 1870 р.).
3. Дипломатичні стосунки північноамериканських колоній під час боротьби за незалежність (1775-1783 рр.).
4. Відносини США з Францією і Англією після війни за незалежність.
5. Міжнародне становище Франції напередодні Великої Французької революції.
6. Велика Французька революція і європейська дипломатія.
7. Зовнішня політика термідоріанців.
8. Зовнішня політика Директорії.
9. Дипломатія Наполеона до Тільзійського миру.
10. Європейська дипломатія від Тільзійського миру до реставрації Бурбонів.
11. Віденський конгрес.
12. Священний союз у 1815-1822 рр.
13. Поворот у зовнішній політиці Англії і початок розпаду Священного союзу.
14. Зближення Росії з Англією і Францією на початку правління Миколи I.
15. Ставлення Миколи I до липневої революції у Франції. Бельгійська революція і європейські держави.
16. Польське повстання 1830-1831 рр. і позиція європейських держав.
17. Революція 1848-1849 рр. і європейська дипломатія.
18. Грецьке питання і російсько-турецька війна 1828-1829 рр.
19. Ункіяр-Іскелеський договір і суперечності великих держав у східному питанні.
20. Східне питання в кінці 40-х – на початку 50-х рр. XIX ст.
21. Луї-Наполеон і великі європейські держави.
22. Міжнародна ситуація напередодні Кримської війни.
23. Російсько-турецький конфлікт 1853 р. і позиція великих держав.
24. Дипломатична діяльність великих держав під час Кримської війни.
25. Паризький конгрес 1856 р.
26. Громадянська війна в США і європейські держави.
27. Зовнішня політика Наполеона III у Європі.
28. Колоніальні війни Наполеона III.
29. Дипломатична діяльність великих держав у зв'язку з польським повстанням 1863 р.
30. Прусько-датська війна.
31. Австро-пруська війна.
32. Взаємовідносини європейських країн з Пруссією після австро-пруської війни.
33. Дипломатична ситуація в Європі напередодні франко-пруської війни.
34. Європейська дипломатія під час франко-пруської війни
35. Франкфуртський мир.
36. Колоніальна експансія європейських країн до Індії та Індонезії.
37. Зовнішня політика Османської імперії (кінець XVIII – XIX ст.).
38. Іран і європейські держави у XIX ст..

39. Зовнішня політика Китаю (кінець XVIII – 60-і рр. XIX ст.).
40. Зовнішня політика Японії (перша половина XIX ст.).
41. Країни Африки в системі міжнародних відносин (кінець XVIII – 70-і рр. XIX ст.).
42. Міжнародні відносини після Франкфуртського миру (1871-1875 рр.).
43. Франко-німецькі відносини у першій половині 70-х рр. Воєнна тривога 1875 р.
44. Східна криза середини 70-х рр. XIX ст.
45. Будапештська конвенція 1877 р. і Лондонський протокол.
46. Російсько-турецька війна 1877-1878 рр.
47. Сан-Стефанський мирний договір 1878 р.
48. Берлінський конгрес 1878 р.
49. Союз трьох імператорів і австро-німецько-російські стосунки 70-80-х рр. XIX ст.
50. Троїста угода 1882 р.
51. Колоніальна політика Англії у 70-80-х рр. XIX ст. Захоплення Єгипту.
52. Колоніальна політика Франції у 70-80-х рр. XIX ст. Захоплення Тунісу.
53. Захоплення Конго. Берлінська конференція 1885 р.
54. Колоніальна політика Німеччини 70-80-х рр. XIX ст.
55. Болгарська криза 1885-1886 рр.
56. Франко-російський союз 1891-1893 рр.
57. Японсько-китайська війна 1894-1895 рр.
58. Політика європейських держав у Китаї (кінець XIX ст.). Доктрина Хей.
59. Фашодський інцидент.
60. Питання про будівництво Багдадської залізниці.
61. Іспано-американська війна.
62. Договір про Панамський канал.
63. Загострення англо-німецьких суперечностей в кінці XIX – на початку XX ст.
64. Російсько-японська війна. Портсмутський мир.
65. Утворення Антанти.
66. Марокканські кризи.
67. Англо-німецьке морське суперництво.
68. Італо-турецька війна.
69. Боротьба за Балкани і Туреччину на початку XX ст.
70. Створення Балканського блоку.
71. Перша Балканська війна.
72. Друга Балканська війна. Бухарестський мир.
73. Міжнародне становище влітку 1914 р.
74. Сараєвське вбивство.
75. Австро-угорський ультиматум Сербії. Ставлення європейських держав до цього ультиматуму.
76. Початок російсько-німецької війни.
77. Вступ у війну Англії та Франції.
78. Плани воюючих сторін у Першій світовій війні.
79. Вступ у війну Японії, Туреччини, Болгарії, Італії і Румунії.
80. Вступ у війну США. Становище країн Антанти та Четверного союзу в 1917 р.
81. Декрет про мир. Започаткування радянської дипломатії. Публікація таємних договорів.
82. Радянсько-німецькі переговори в кінці 1917 – на початку 1918 рр.
83. Укладення Брестського миру.
84. Поразка країн Четверного союзу.
85. Комп'єнське перемир'я. Капітуляція Німеччини.
86. Основні підсумки Першої світової війни.
87. Паризька мирна конференція і становлення Версальської системи міжнародних відносин.
88. Версальський мирний договір з Німеччиною.
89. Створення Ліги Націй, її статут.
90. Вашингтонська конференція.

91. Зовнішня політика УНР в роки громадянської війни.
92. Зовнішня політика РСФРР у 1919-1921 рр.
93. Генуезька конференція. Рапалльський договір.
94. Лозаннська конференція та її договори.
95. Міжнародне визнання СРСР.
96. Пакт Бріана-Келлога.
97. План Дауеса.
98. Світова економічна криза 1929-1933 рр. та її вплив на міжнародні відносини.
99. План Юнга і кінець репараційної системи.
100. Зовнішньополітичні ініціативи Радянського Союзу у 1929-1933 рр.
101. Експансія Японії в Китаї і створення вогнища війни на Далекому Сході.
102. Створення Німеччиною вогнища війни в Європі.
103. Проблеми європейської колективної безпеки в зовнішній політиці СРСР у 30-і рр. XX ст.
104. Агресія Італії проти Ефіопії.
105. Громадянська війна та воєнна інтервенція в Іспанії. Позиції великих держав.
106. Напад Японії на континентальний Китай і позиція СРСР.
107. Аншлюс Австрії Німеччиною і загострення політичного становища в Європі.
108. Мюнхенська конференція західних держав та її наслідки.
109. Розчленування Чехословаччини Німеччиною.
110. Англо-франко-радянські переговори 1939 р.
111. Пакт про ненапад між СРСР і Німеччиною.
112. Перший період Другої світової війни.
113. Підготовка Німеччини до війни з СРСР. Заходи Радянського Союзу по зміцненню своєї обороноздатності.
114. Напад фашистської Німеччини на СРСР і початок створення антигітлерівської коаліції.
115. Міжнародне значення розгрому фашистських військ під Москвою. Вступ США у війну і завершення формування антигітлерівської коаліції.
116. Міжнародні наслідки перемог Червоної Армії під Сталінградом і Курськом.
117. Проблеми другого фронту у 1941-1943 рр. Тегеранська конференція.
118. Визвольна місія Червоної Армії у Європі. Відкриття другого фронту.
119. Міжсоюзницькі конференції у 1944.
120. Розпад фашистського блоку.
121. Ялтинська конференція.
122. Утворення ООН.
123. Розгром фашистської Німеччини. Потсдамська конференція.
124. Розгром Японії. Історичне значення перемоги Об'єднаних націй у Другій світовій війні.
125. Завершення Другої Світової війни.
126. Наслідки Другої Світової війни на тогочасну арену міжнародних відносин.

1.3. Модуль 3. «Міжнародні відносини та світова політика»

Тема 1. Становлення Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин та біполярність повоєнного світу.

Тема 2. Особливості повоєнного врегулювання в Європі та на Далекому Сході.

Тема 3. Початок холодної війни та становлення блокового протистояння.

Тема 4. Німецька проблема у міжнародних відносинах (1945-1961 рр.).

Тема 5. Початок процесу деколонізації.

Тема 6. Діяльність ООН в умовах розгортання холодної війни.

Тема 7. Радянсько-американські відносини.

Тема 8. Становлення політики розрядки в Європі (60-70 рр.), зміцнення європейської безпеки та співробітництва.

Тема 9. Проблема контролю над озброєннями та роззброєння (60-і – 70-і рр. XX ст.).

- Тема 10.** Розпад колоніальних систем. Країни, що визволилися у світовій політиці 60-70-х р. ХХ ст.
- Тема 11.** Активізація діяльності ООН в період розрядки міжнародної напруженості.
- Тема 12.** Криза політики розрядки, відновлення біполярної конфронтації та нова з/п стратегія СРСР.
- Тема 13.** Радянсько-американські відносини у 1980-х рр.
- Тема 14.** Загальноєв-ропейський процес і його роль у завершенні блокового протистояння.
- Тема 15.** Об'єднання Німеччини.
- Тема 16.** Питання роззброєння у 80-і – на початку 90-х ст.
- Тема 17.** Країни третього світу у світовій політиці.
- Тема 18.** Глобальні інститути між народної співпраці у світовій політиці.
- Тема 19.** Країни Східної Європи у міжнародних відносинах.
- Тема 20.** Інтеграційні процеси у Західній Європі.
- Тема 21.** Близький та Середній Схід у сист. міжнародних відносин.
- Тема 22.** Міжнародні відносини у Східній Азії.
- Тема 23.** Міжнародні відносини у Південній Азії.
- Тема 24.** Міжнародні відносини у Південно-Східній Азії.
- Тема 25.** Латинська Америка у міжнародних відносинах.
- Тема 26.** Міжнародні відносини на Африканському континенті.
- Тема 27.** Міжнародні наслідки розпаду СРСР.
- Тема 28.** Нові параметри міжнародної та європейської безпеки у постконфронтаційний період.
- Тема 29.** Проблема скорочення озброєнь.
- Тема 30.** Світові інтеграційні процеси.
- Тема 31.** Регіональні проблеми міжнародних відносин у сучасну епоху.

Питання для підготовки з модулю 3

1. Основні геополітичні наслідки Другої світової війни.
2. Розпад колоніальної системи як один із основних чинників зміни конфігурації світу.
3. Складання біполярної системи світу.
4. Трансформація теоретичних засад зовнішньої політики СРСР за час «хрущовської відлиги».
5. Доктрина «обмеженого суверенітету» Л.Брежнєва.
6. Територіальні зміни в Європі за мирними договорами з колишніми союзниками Німеччини.
7. Післявоєнний устрій Японії.
8. Сан-Франциська конференція і підписання мирного договору з Японією.
9. Передумови «холодної війни».
10. Створення НАТО і ОВД.
11. Доктрина «обмеженої війни» Ейзенхауера.
12. Берлінська криза початку 60-х рр. ХХ ст.
13. Карибська криза.
14. Утворення ФРН і НДР.
15. Бандунзька конференція 1955 р. та її міжнародне значення.
16. Договір про заборону ядерних випробувань в атмосфері, космосі та під водою.
17. Роль ООН в процесі деколонізації.
18. Ядерний чинник у відносинах СРСР і США.
19. Візит Р.Ніксона до СРСР і підписання Договору про обмеження систем ПРО і Тимчасова угода ОСО-1.
20. Утворення Європейського економічного співтовариства.
21. «Нова східна політика» ФРН.
22. Курс Франції на розрядку та співробітництво «від Атлантики до Уралу».

23. Нарада з безпеки і співробітництва в Європі 1975 р.
24. Основні положення Заключного Акту Наради з безпеки і співробітництва в Європі 1975 р.
25. Договір 1968 р. про нерозповсюдження ядерної зброї.
26. Договір 1974 р. між СРСР і США про обмеження підземних випробувань.
27. Декларація ООН про деколонізацію.
28. Три хвили деколонізації.
29. Становлення ідеології та практики Руху неприєднання.
30. Вибір шляхів модернізації країн, що визволилися, та культурно-цивілізаційні блоки.
31. Проблеми нового міжнародного економічного порядку.
32. Миротворча діяльність ООН.
33. Діяльність ООН в галузі прав людини.
34. Становлення режимів «народної демократії».
35. План Маршалла та східноєвропейські країни.
36. Створення Комінформу та РЕВ.
37. Радянсько-югославський конфлікт.
38. Сталінізація країн Східної Європи.
39. Події в Угорщині 1956 року.
40. Місце Західної Європи в сучасній системі міжнародних відносин.
41. План Маршалла і утворення Європейської організації економічного співробітництва (ЄОЕС) і Ради Європи.
42. «План Шумана» і утворення ЄОВС.
43. Утворення Європейського економічного співтовариства («Спільного ринку») та Європейського співтовариства з атомної енергії (Євроатому).
44. Проблема Південних Курил у японо-радянських відносинах 50-70-х рр.
45. Воєнний конфлікт на Корейському півострові у 1950-1953 рр. КНР і Корейська війна.
46. Утворення КНР.
47. «Культурна революція» в КНР та її вплив на зовнішню політику.
48. Погіршення взаємовідносин КНР з Радянським Союзом.
49. Утворення Демократичної Республіки В'єтнам і боротьба в'єтнамського народу проти французької агресії.
50. Війна США в Індокитаї та її наслідки.
51. Основні принципи зовнішньої політики Індії.
52. Взаємовідносини Індії з КНР та Пакистаном у 50-70-х рр. XX ст.
53. Утворення Держави Ізраїль.
54. Арабо-ізраїльські війни.
55. Троїста агресія 1956 року проти Єгипту та її міжнародні наслідки.
56. Палестинська проблема.
57. Кемп-Девідський процес та його наслідки.
58. Революція 1979 року в Ірані та зростання ісламського фактору в міжнародних відносинах.
59. Формування засад зовнішньої політики молодих африканських держав.
60. Конфлікт 1960 р. в Конго.
61. Суперництво СРСР – Захід у Африці та його вплив на міжнародні відносини.
62. Політичні режими у Латинській Америці у післявоєнний період.
63. Кубинська революція.
64. Жорсткий курс США щодо СРСР (Програма стратегічної оборонної ініціативи (СОІ) Р.Рейгана, Розміщення нових американських ракет у Західній Європі).
65. Фолклендська криза.
66. Війна СРСР в Афганістані і ставлення до неї світової громадськості.
67. Зміни у зовнішній політиці СРСР в період горбачовської «перебудови».
68. Дезінтеграція «соціалістичного табору». Розпуск ОВД і РЕВ.
69. Договір про звичайні збройні сили в Європі (ДЗЗСС) від 19 листопада 1990 р.

70. Об'єднання Німеччини.
71. Договір 1987 р. про ліквідацію РСМД.
72. Завершення процесу деколонізації і його наслідки.
73. Внутрішні причини і зовнішні чинники розпаду СРСР.
74. Біловезькі угоди і утворення СНД.. Конфлікти на теренах СНД.
75. Трансформація та розширення НАТО.
76. Підписання та реалізація договорів СНО-1, СНО-2, СНО-3.
77. Україна в процесі ядерного роззброєння.
78. Революція гідності в Україні та реакція міжнародної спільноти.
79. Анексія Криму, військовий конфлікт на території України та спроби їх вирішення. Нормандський формат та мінські угоди.
80. Конфлікти на терені Югославії. Розпад Югославії.
81. Корея: проблеми об'єднання Кореї та ядерна програма КНДР.
82. Маастрихтські угоди та утворення Європейського Союзу.
83. Розширення ЄС. Проблема біженців у ЄС на початку ХХІ ст.
84. Співробітництво України з ЄС, асоційоване членство та шлях до безвізу.
85. Питання реформування ЄС на початку ХХІ ст.
86. Ісламський фактор у міжнародних відносинах.
87. Агресія США в Іраку та громадянська війна в цій країні.
88. Операція НАТО в Афганістані.
89. Реформи в КНР та її економічне зростання.
90. Конфлікти та громадянські війни в Африці (Північна Африка).
91. Конфлікти та громадянські війни в Африці (Центральна Африка).
92. Конфлікти та громадянські війни в Африці (Південна Африка).
93. Проблеми боротьби з міжнародним тероризмом та піратством.
94. Світова фінансово-економічна криза та її наслідки.
95. Ситуація в країнах арабського Сходу та Північної Африки (2011-2012 рр.) («Арабська весна»).
96. Іранська проблема у міжнародних відносинах сучасності.
97. Лісабонський саміт НАТО 2010 р. і нова концепція Альянсу.
98. Мюнхенські конференції з питань безпеки. Промова Путіна на конференції 2007 року.
99. «Перезавантаження» російсько-американських відносин. Празький договір 2010 р. між США і РФ.
100. ПРО США у Східній Європі і позиція Росії.
101. Фінансова криза Єврозони.
102. Росія у світових інтеграційних процесах (ЄврАзЕС, ОДКБ, Митний Союз)
103. Перспективи європейської інтеграції України.
104. Шанхайська організація співробітництва. БРІКС.
105. Інтеграційні процеси у Латинській Америці на початку ХХІ ст.

II. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступні випробування охоплюють питання з нормативних фахових дисциплін, які передбачені навчальними планами освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Вступне випробування проводиться у вигляді письмового іспиту. Загальна тривалість іспиту 1 година.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційне завдання містить 30 тестових питань, що охоплюють всі теми, наведені в тематичному змісті даної програми. Кожне тестове питання оцінюється у 6,66 бали. Таким чином, правильна відповідь на 30 запитань оцінюється у 200 балів:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6,66	13,32	19,98	26,64	33,3	39,96	46,62	53,28	59,94	66,6
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
73,26	79,92	86,58	93,24	100	106,66	113,32	119,98	126,64	133,36
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
139,96	146,62	153,28	159,94	166,6	173,2	179,92	186,58	193,24	200

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Історія міжнародних відносин (до 1789 р.)

1. Беловолов Ю.Г. История дипломатии. Донецк, 2004.
2. Вуд Д., Серре Ж. Дипломатический церемониал. Москва, 1947.
3. Гончаров С.Е. Китайская средневековая дипломатия. Москва, 1986.
4. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. Київ, 2015.
5. Дипломатический словарь. В 3 томах. Москва: Политиздат, 1961; 1971; 1984.
6. Думан Л.И. Традиции во внешней политике Китая. Москва, 1972.
7. Зінченко А.Л. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу. Київ: 2002.
8. История дипломатии. Т. 1 / Под ред. В.П. Потемкина. Москва, 1941.
9. История дипломатии / изд. 2-е, перер. и допол., Под ред. В.А. Зорина и др. Москва: Полит. литература, 1959. Т. 1.
10. История дипломатии. Т. 1. Москва, 1974.
11. История дипломатии / [сост.: А. Лактионов]. Москва: АСТ, 2005. 943 с.: ил., карт., портр.
12. История международных отношений. В 3 т. Т. 1: От Вестфальского мира до окончания Первой мировой войны / Под ред. А.В. Торкунова, М.М. Наринского. Москва: Аспект-Пресс, 2014.
13. Дипломатия древнего Рима. Москва, 1988.
14. Камбон Ж. Дипломат. Москва, 1946.
15. Киссинджер Г. Дипломатия. Москва, 1997.
16. Межгосударственные отношения и дипломатия на древнем Востоке. Москва, 1987.
17. Левин Д. Дипломатия. Москва, 1962.
18. Нариси з історії дипломатії України / О.І. Галенко, Є.Є.Камінський, М.В.Кірсенко та ін. / Під ред. В.М. Смолія. Київ, 2001.
19. Никольсон Г. Дипломатия. Москва, 1941.
20. Никольсон Г. Дипломатическое искусство. Москва, 1962.
21. Овсій І.О. Зовнішня політика України (від давніх часів до 1944 року). Київ: Либідь, 1999.
22. Руденко Г.М. Основы дипломатического протокола. Київ, 1996.
23. Сатоу Э. Руководство по дипломатической практике. Москва, 1947.
24. Черняк Е.Б. Пять столетий тайной войны. Из истории секретной дипломатии и разведки. Москва, 1991.
25. Чухліб Т. Дипломатія Української козацької держави // Політика і час. 2003. № 4. С. 83-96.
26. Bain William (editor). Medieval Foundations of International Relations. Routledge, 2016.

Історія міжнародних відносин (до 1789-1945 рр.)

1. Дипломатический словарь: в 3-х т. Т.1-3. М., 1985-1986.
2. История дипломатии: в 5-и т. Т.1-3. М.: Госполитиздат, 1959-1969.
3. Історія міжнародних відносин. Частина II (1789-1918 рр.): Збірник документів. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010.
4. Мусский М.А. Сто великих дипломатов. М., 2002.
5. Новая и новейшая история стран Азии и Африки: Учебное пособие. М., 1987.
6. Новая и новейшая история стран Европы и Америки: в 3-х ч. Ч.1-2. М., 2003-2010.
7. Системная история международных отношений: в 2-х т. Т.1. События 1918 – 1945 гг. М., 2006.
8. Українська дипломатична енциклопедія: в 2-х т. Т. 1-2. К. 2004.
9. Хрестоматия по истории международных отношений XIX – начала XX вв. М., 2010.
10. Хрестоматия по новейшей истории: в 3-х т. Т.1. М., 1960.

11. Цветков Г.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика, 1917-1945 рр. К., 1997.

Міжнародні відносини та світова політика

1. Андросова Т.В. Міжнародні організації: Навч. посіб. – Харків: Штрих, 2003
2. Андросова Т.В. Міжнародні організації: навчальний посібник у структурно-логічних схемах. – Х.: ХДУХТ, 2009
3. Богатуров А.Д. и др. Системная история международных отношений. Т.2. События 1945-2003 гг. – М.: Культурная революция, 2006.
4. Гаджиев К.С. Геополитика. – М.: Международные отношения, 1998.
5. Гайдуков Л.Ф., Кремень В.Г., Губерський Л.В. та ін. Міжнародні відносини і зовнішня політика. – К.: «Либідь», 2001.
6. История дипломатии. Т.III – V. – М., 1965-1979.
7. Капустин А.Я. Международные организации в глобализирующемся мире. – Москва: Российский университет дружбы народов, 2010
8. Копійка В. Європейський Союз: історія і засади функціонування. –К., 2012
9. Кортунов С.В. Світова політика в умовах кризи, 2010
10. Лебедева М.М. Мировая политика: учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2007.
11. Ломагин Н.А. Международные организации: Теория и практика деятельности: Учеб.пособие. – СПб, 1999.
12. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин. – К.: Либідь, 1997.
13. Мартиненко А.К., Мартиненко Б.А. Міжнародні відносини 1945-1975 рр.: Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2007.
14. Міжнародні відносини і зовнішня політика (1945 – 70-і рр.) / Манжола В.А., Білоусов М.М., Гайдуков Л.Ф.). – К.: Либідь, 1999.
15. Міжнародні відносини і світова політика. – К.: ВПП “Київський університет”, 2010.
16. Міжнародні організації: Навч. посібник /За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Кутайні З. – К.: Центр учбової літератури, 2007
17. Міжнародні організації: Навч. посібник/За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С. – К.: Центр навчальної літератури, 2009
Міжнародні організації. Навчальний посібник. За ред. В.М.Матвієнко. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2005
18. Мокій А. І., Яхно Т. П., Бабець І. Г. Міжнародні організації. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011
19. Мокій А.І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації: Навч. посібник – К., 2011
20. Основные сведения об Организации Объединенных Наций. – Нью-Йорк, 2000
21. Павлов Ю.М. Мировая политика и международная экономика. М., 1998.
22. Спеціалізовані установи системи ООН. За ред. В.С.Бруза. – Київ: Либідь, 1995
23. Спеціалізовані установи системи ООН. За ред. В.С.Бруза. – Київ:Либідь, 1995
24. Торкунов А., Мальгин А. Современные международные отношения. – Учебное пособие. – М.: Аспект Пресс, 2012. – 688 с.
25. Українська дипломатична енциклопедія у 2-х т. Т. 1-2. – К.: Знання України, 2004.
26. Федоров В.Н. Организация Объединенных Наций, другие международные организации и их роль в XXI веке. – М. : Логос, 2005
27. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. – Навчальний посібник. – К.: Видавництво КНЕУ, 2001
28. Шергін С.В. Політологія міжнародних відносин. – К., 2013

Програма розглянута на засіданні фахової комісії для вступу на здобуття ступеня бакалавра (протокол № 1 від «24» жовтого 2020 року).

Програма розглянута та затверджена на засіданні приймальної комісії університету (протокол № 5 від «26» жовтого 2020 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

А.О. Алексеева